

Фанфік за повістю І. Франка «Захар Беркут»

Минув рік, як спочив Захар Беркут, тухольський старійшина-знахар. Люди відбудували село й жили мирно громадою. Вони часто згадували, як говорив мудрий Захар: «Ми побідили нашим громадським ладом, нашою згодою і дружністю... Доки будете жити в громадським порядку, дружно держатися купи, незломно стояти всі за одного, а один за всіх, доти ніяка ворожа сила не побідить вас. Але я знаю, браття, і чує се моя душа, що се не був остатній удар на нашу громадську твердиню... Погані часи настануть для нашого народу... попаде весь народ у неволю чужим і своїм наїзникам, і вони зроблять із нього покійного слугу своїх забагів і робучого вола. Але серед тих злиднів знов нагадає собі народ своє давнє громадство... Він нагадає собі життя своїх предків і забажає йти їх слідом. Щаслив, кому судилося жити в ті дні! Се будуть гарні дні, дні весняні, дні відродження народного! Передавайте ж дітям і внукам своїм вісти про давнє життя і давні порядки. Нехай живе між ними тота пам'ять серед грядущих злиднів, так, як жива іскра не гасне в попелі. Прийде пора, іскра розгориться новим огнем!».

На роковини смерті батька Максим з Мирославою прийшли на Ясну поляну вшанувати пам'ять старого. Стародавнє житло прадідівських богів, духи предків і Сторж робили це місце надзвичайним, містичним та чарівним. Парубок та дівчина одночасно поклали руки на плиту, якою було замуровано вхід у кам'яну контину, та звели очі до неба. І раптом зійшлися сонце, місяць і зорі. Прокинулися боги й духи предків. Душа Захара Беркута заговорила до закоханих:

— Діти мої! Максиме! Мирославо! Нехай боги дідів наших благословлять вас, діти! І я благословляю вас на довге життя. Ви – та жива іскра нового вогню, яка не згасне в попелі століть. Ще тричі з народом Батьківщини у далекому майбутньому вам доведеться битися з ворожою силою, яка градовим хмарами переходитиме понад руською землею. Наші боги, тепер житимуть у ваших серцях і нашіптуватимуть тепер вам тисячу

років чесні, до добра громади вимірені думки... Передавайте ж дітям і внукам і правнукам своїм вісти про давнє життя і давні порядки. Нехай живе між ними тота пам'ять серед грядущих злиднів... Прийде пора, й іскра, яка житиме в вас, розгориться новим огнем!..

Лютий... 2022 рік... У кімнату літніх чоловіка й жінки, зазирнуло ранішнє холодне сонечко. Старенькі вже прокинулись, але не поспішали підводитися з ліжка. Здавалося, ніби промінці сповіщали про лихо, яке підкрадається зовсім непомітно. Наче зараз трапиться щось страшне. Та для мешканців затишної квартирки це не вперше. Так вже було 1914 та 1941 років...

Старенькі увімкнули радіо і схвилюваний голос диктора оголосив: «Увага! Шановні співвітчизники, сьогодні о четвертій годині ранку росія розпочала повномасштабну війну проти України...». Голос казав ще щось, але дідусь та бабуня вже не чули його. Вони згадували минуле. Те, що було колись, знову вжалило по болючому і нагадало стару бувальщину... Їхні душі, такі сильні і незламні, тепер тремтіли. По зморщеним обличчям котилися гіркі сльози. Перший раз вони відчували ці емоції тоді, коли монголо-татари напали на рідну Тухлю. Потім, за століття, – Перша світова війна через Австро-Угорщину і Друга світова через фашистів Німеччини. А тепер – пекучий біль за всю Україну через війну, яку принесла росія.

Старенькі підвелися, одягнулися та пішли до найближчого волонтерського штабу. Парубки та дівчатка, чоловіки й молодіці здивовано позирали на пару, на дідуса Максима та бабуню Мирославу. А ті були врівноваженими, зібрані, бадьорі та привітно усміхалися до всіх. Мирослава одразу підійшла до групи, яка згуртовано виготовляла «коктейлі Молотова», та запропонувала свою допомогу. Люди по-доброму запитали: «Чого Вам, бабусю? Краще йдіть відпочиньте». Та бабця настирно пропонувала свою допомогу. Дід Максим дивився на кохану жінку й бачив перед собою постать молоді дівчини, яка так само хутенько бігала та показувала громадянам

їхнього села, як робити метавки. Поки Максим дивився на Мирославу, неспроможний відвести від неї погляду, почувся гомін молодих чоловіків:

– Ми ладні загинути за наш край, аби тільки панував мир...

Десь він вже це чув... Так, саме тоді, коли він був одного віку з цими парубками, напали монголи... А нині – росіяни. І знову удар приймає Україна, щоб вороги не звоювали інші країни.

Раптом до дідуся обернувся один із хлопців та запитав:

– Дідусю, а що Ви тут робите?

– Ох, синку, розумієш, вся наша громада створює суцільний ланцюг єдності, сильний і міцний. Він і буде таким, якщо кожен вноситиме частинку себе у нього, адже кожен з нас окрема ланка, а разом ми – сила. До того ж, парубче, ще мій батько казав, що життя лиш доти має вартість, доки чоловік може помагати іншим. І як би мене не було тут, я б знехтував честю свого батька.

Максим подивився хлопцю в очі. Той з повагою та шаною схилив перед дідом голову.

Бабусі Мирославі все ж таки дозволили допомогти з «коктейлями». Дідусь Максим зумів згуртувати молодь, пояснюючи їм, що в ці тяжкі для всієї України дні звела їх усіх доля докупити і з'єднала всі серця, що перемогти ворога можливо громадським ладом, згодою та дружністю...

Усі погляди були прикуті до похилої пари. Вони, узявшись за руки, вийшли з приміщення. Дідусь Максим притримував під руку бабусю Мирославу. Їх почуття були такими ж ніжними та сильними, що й 781 рік тому. Гаряча кров билася у грудях і будила любов до життя.

Бабуся Мирослава трималася за руку діда Максима, дивилася на нього, але бачила парубка. Їхнє кохання, вивірене століттями радісно тріпотіло в серці, будило бажання жити далі...